

Erlend Remmen

SAKSBEHANDLER: ODDRUN MERETE SKJEMSTAD

VÅR REF.: 2022/1135 - 432.2

DATO: 07.02.2022

Innvilget dispensasjon til bruk av drone til filming av skikjøring, Lyngsalpan landskapsvernområde

Viser til søknad om dispensasjon til bruk av drone til filming i Lyngsalpan landskapsvernområde mottatt 28.01.22. Verneområdeforvalter har med hjemmel i gitte delegeringer, sak 7/16, behandlet saken og fattet følgende

Vedtak

Det gis i medhold av naturmangfoldlovens § 48, jfr. Samme lovs § 77, dispensasjon til bruk av drone til filming.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for Erlend Remmen i Remmen media, 2 dager i perioden 7. februar – 28. februar 2022.
- Dispensasjonen gjelder på disse lokasjonene i Lyngsalpan landskapsvernområde: Strupbreen, Iskardbreen, Fugldalen, Ellendalen, Sydbreen, Nallangaisi, Store Lakselvtind, Tomastind, Bjørndalstind
- Det skal sendes beskjed til forvalter på mail de dagene dispensasjonen benyttes: fmtrods@statsforvalteren.no Beskjed sendes i forkant av flygingen.
- Under bruk av dronen skal det tas hensyn til eventuelt andre brukere av området slik at de blir forstyrret minst mulig
- Søker må følge regler om droneflyging gitt i «Forskrift om luftfartøy som ikke har fører om bord mv».
- Dersom det observeres rovfugl i lufta under flyging, skal dronen straks settes på bakken. Man skal også ta hensyn til eventuelt annet vilt.
- Dispensasjonen skal være med når man bruker dronen, og den skal vises til oppsynet hvis dette kreves.

Tiltaket er ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at det skal kunne gis en dispensasjon. Føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

Bakgrunn

Lyngsalpan verneområdestyre har mottatt en søknad om dispensasjon til bruk av drone til å lage en filmserie om skikjøring og sikkerhet i fjellet. Serien har som hensikt å appellere til alle som er glad i å ferdes i bratt terreng på vinterfjellet. Toppturer til fjells har i de siste årene eksplodert som hobby for nordmenn, og dette er en målgruppe som de ønsker å la seg engasjere ved å diskutere risikovurdering i fjellet. Lyngsalpan er en av flere lokasjoner de ønsker å bruke i serien.

Filmen som skal lages skal utgis på Youtube, samt en plan om å få visning på diverse norske fjellfilmfestivaler som f.eks. FriFlyt filmtour.

Søkerne er klar over restriksjonene i landskapsvernområdet og skal derfor begrense filmfotografering i dette området. De trenger et par gode dager for å få de dronebildene de trenger. De kan gjennomføre dette før hekketiden til rovfuglene tar til, og før hovedutfartstiden til toppturer. Følgende fjell er potensielle lokasjoner:

- ☐ Strupbreen
- ☐ Iskardbreen
- ☐ Fugldalen
- ☐ Ellendalen
- ☐ Sydbreen
- ☐ Nallangaisi
- ☐ Store Lakselvtind
- ☐ Tomastind
- ☐ Bjørndalstind

Verneregler:

Lyngsalpan landskapsvernområde ble vernet med det formål og ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet.

Allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Forskriftenes § 3, pkt.6. Forurensing 6.1 Forurensning og forsøpling er forbudt, herunder all bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet. 6.2 Unødvendig støy er forbudt. Eksempel på dette er motor på modellfly og modellbåter. Listen er ikke uttømmende.

Det finnes ingen dispensasjonshjemmel til bruk av drone i landskapsvernområdet, men en dispensasjon kan vurderes i h.ht. Naturmangfoldloven § 48.

Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn

eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke gis selv om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Den omsøkte bruken av drone kommer ikke inn under sikkerhetsmessige hensyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Med vesentlig samfunnsinteresse menes tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Søknaden må derfor vurderes opp mot om tiltaket strider mot verneformålet og om det påvirker verneverdiene nevneverdig.

I tillegg skal alle søknader som berører natur også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12, jfr. samme lovs § 7.

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt føringer på hvordan søknader om bruk av drone skal behandles:

«Bruk av droner omfattes ikke av lov om motorferdsel og kommer heller ikke under forbudet om lavtflyging i landskapsvernområdet, men i henhold til verneforskriftene skal unødvendig støy unngås. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er ikke tillat. Drone er i denne sammenhengen å anse som et motordrevet modellfly og det er i utgangspunktet forbudt å bruke dette i landskapsvernområdet. Eventuell tillatelse til bruk av droner må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48. Dispensasjon til bruk av drone skal avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk. Bruk av drone med stor nytteverdi kan være bruk i forbindelse med reindrift, landbruk, redningsoppdrag (og –øvelser), forskning og lignende. Omfanget av bruken må vurderes opp mot den samlede belastningen for fugle- og dyrelivet I perioder av året vil det være vanskeligere å få dispensasjon til bruk av drone. Dette gjelder særlig i hekke- og yngletiden, men også under myting og vår- og høsttrekk.»

Vurdering

Bruk av drone er blitt svært populært og dispensasjonene må avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. En elektrisk drone er knapt hørbar på litt avstand, så utfra hensyn til støy, er tiltaket lite problematisk. Dersom en unngår sårbare viltbiotoper som f.eks. rovfuglreir, og holder god avstand til vilt som oppholder seg i området, vil bruk av drone trolig ikke ha særlig innvirkning på biologiske verneverdier. Indirekte vil likevel filmopptak som promoterer sårbare områder ovenfor nye brukere kunne gi negativ effekt ved at sårbare arter blir utsatt for forstyrrelser i form av økt ferdsel og aktivitet gjennom stadig større deler av året.

En drone er et fremmedelement som vil kunne forstyrre fugl og vilt, noe som vil kunne være svært uheldig i hekke- og ynglesesongen. Dersom man unngår å fly nært sårbare viltbiotoper som f.eks. rovfuglreir, og tar ned dronen dersom det dukker opp rovfugl etter andre sårbare viltarter, vil bruk av drone ha relativt liten direkte påvirkning på de biologiske verneverdiene. Det er ikke registrert sårbare arter på de omsøkte fjelltoppene, men det er hekking i nærheten av

flere av de lokalitetene som omsøkes. Det kan også være sårbare arter som man ikke har registrert hekking på, eller som er på næringssøk i området. I dette tilfellet ønsker man å benytte drone i løpet av februar. De fleste fuglene har ikke lagt seg på reir enda, men ørna kan ha begynt å forberede seg, eller faktisk allerede lagt seg på reir. I og med at dette er midt på vinteren vil det kunne bli katastrofalt for egg eller unger dersom voksenfuglen skremmes fra reiret. Rovfugler kan imidlertid også oppfatte dronen som en fiende og gå til angrep på dronen for så å bli skadet. Det vil derfor være viktig å være observant og ta ned dronen umiddelbart dersom rovfugler observeres.

I forhold til siste ledd i formålsparagrafen: «*Allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.*» har man fått tilbakemeldinger fra flere som føler at dronefilming av andre medfører reduksjon av følelsen å være i et uberørt område, noe som er forventet når man er i et verneområde. Det er derfor svært viktig å vise respekt for andre som ferdes i fjellet, og unngå fly nært eller filme privatpersoner som ikke er forespurt på forhånd. Det kan være en del folk på tur i områdene selv om det er i februar. Det er derfor viktig å gjøre seg til kjenne og snakke med de man treffer og fortelle av det er gitt dispensasjon til bruk av dronen og at mennesker som ikke ønsker å bli filmet, slipper det.

Det var ikke vanlig at droner var «allmannseie» da vernet av Lyngsalpan ble vedtatt i 2004. Verneforskriftene er derfor ikke spesifisert med tanke på akkurat det. Modellfly og lignende er omtalt i verneforskriften. En drone bråker mindre enn et modellfly, og kan i mange tilfeller være et godt hjelpemiddel. Verneområdestyret har derfor i forvaltningsplanen lagt opp til at man kan benytte § 48 til å vurdere dispensasjon til bruk av drone til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk.

I dette tilfellet er det fokus på sikkerhet når man ferdes i fjellet som skal være i fokus. Det er et stadig økende antall mennesker som ønsker å ta fjellene i bruk til rekreasjon og opplevelse. Det er dessverre også slik at man årlig har skred- og fallulykker i fjellet, ofte med dødelig utfall. Det er derfor viktig å spre kunnskap om hvordan en kan ferdes trygt i fjellet og vise hvordan man kan vurdere snøen og været (også været som har vært gjennom vinteren) Denne serien vil kunne nå ut til de som tenker å gå på topptur og bidra til læring, og i neste omgang bidra til at gode tuvalg blir gjort og man sparer liv.

Kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok til at søknaden kan behandles (Naturmangfoldlovens § 8) og førevar-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning og § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder Det er viktig å avgrense bruk av droner for filming i landskapsvernområdet til tiltak som kan være av allmenn interesse. Det kan ikke dispenseres til rent private tiltak som skaper uheldig presedens i og med at man kan vente mange lignende søknader til samme formål. Det kan være en fare for at man får flere søknader fra filmprodusenter, men hver enkelt sak skal vurderes og en dispensasjon i dette tilfellet skaper ikke en automatikk i dispensasjon i eventuelt senere søknader. Tiltaket medfører ikke miljøforringelse og nml. §11 blir derfor ikke vurdert som relevant. §12 gir føringer om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Bruk av drone er mye mindre miljøbelastende enn andre motoriserte hjelpemiddel. Dette anses ikke særlig relevant i denne sammenhengen.

Konklusjon På bakgrunn av vurderingen ovenfor kan søknaden om dispensasjon innvilges.

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Med hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter
Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Statsforvalteren i Troms og Finnmark Postboks 700 9815 VADSØ